

Warszawa, dnia 17 listopada 2023 r.

Sygn. akt VI Ka 75/23

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Tomasz Morycz

protokolant: protokolant sądowy Angelika Bojarska

przy udziale prokuratora Jerzego Kopcia

po rozpoznaniu dnia 8 listopada 2023 r.

sprawy B. H., s. S. i K., ur. (...) w B. oskarżonego o przestępstwo z art. art. 286 § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez prokuratora

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie z dnia 4 listopada 2022 r. sygn. akt III K 585/20

zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

kosztami sądowymi w postępowaniu odwoławczym obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 75/23
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1 Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Południe w Warszawie z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie o sygn. akt III K 585/20.

1.2 Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego
oskarżyciel posiłkowy
oskarżyciel prywatny
obrońca
oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego
inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia		
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości	
# w części	#	co do winy
#	co do kary	
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia	
1.3.2. Podniesione zarzuty		
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.		
#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	

#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione				
Lp.	Wskazać oskarżonego.	Wskazać fakt.	Dowód ze wskazaniem numeru karty, na której znajduje się dowód.	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu.

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Wskazać fakt	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu.

<p>STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków</p>		
Lp.	Zarzut	
	<p>Prokurator zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:</p> <p>1. obrazę przepisów postępowania tj. art. 4 i 7 kpk mającą wpływ na treść orzeczenia, a polegającą na tym, że Sąd nie wziął pod uwagę okoliczności przemawiających na niekorzyść oskarżonego, przekroczył granicę swobodnej oceny dowodów, dowolnie interpretując zebrany w sprawie materiał dowodowy w skutek czego uznał, iż B. H. nie dopuścił się popełnienia zarzucanego mu czynu wobec braku jakichkolwiek dowodów potwierdzających ten fakt, całkowicie pomijając ustalenia poczynione przez Okręgową Radę Adwokacką w C. w związku z postępowaniem dyscyplinarnym skutkującym ukaraniem B. H.,</p> <p>2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia i mający wpływ na jego treść, a polegający na błędnym przyjęciu, że B. H. miał zamiar i możliwości wywiązania się z ustnej umowy z K. S. w przedmiocie organizacji egzaminu na prawo jazdy, zaś spór pomiędzy B. H. a K. S. ma charakter cywilnoprawny.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny lub niezasadny.		
Zarzuty były niezasadne.		

W pierwszej kolejności wskazać należy, że by ocena dowodów została wykonana zgodnie z regułami wynikającymi z art. 7 kpk konieczne jest: 1) oparcie jej na wszystkich przeprowadzonych dowodach, mając na względzie, że podstawę orzeczenia może stanowić tylko całokształt okoliczności ujawnionych w toku postępowania, mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia danej kwestii; 2) uwzględnienie zasad prawidłowego rozumowania; 3) uwzględnienie wskazań wiedzy; 4) uwzględnienie doświadczenia życiowego. Zasada swobodnej oceny dowodów jest zasadą kontrolowanej oceny dowodów, która wyraża się w dwóch aspektach. Po pierwsze, organ procesowy musi uzasadnić, dlaczego oparł się na jednych, a nie na innych dowodach oraz dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych. Po drugie, organ odwoławczy kontroluje swobodną ocenę dowodów dokonaną przez organ pierwszej instancji. Przy czym zarzut naruszenia art. 7 kpk nie może ograniczać się do wskazania wadliwości sędziowskiego przekonania o wiarygodności jednych, a niewiarygodności innych źródeł czy środków dowodowych, lecz powinien wykazać konkretne błędy w samym sposobie dochodzenia do określonych ocen, przemawiające w zasadniczy sposób przeciwko dokonaniem rozstrzygnięciu. W grę może wchodzić np. pominięcie istotnych środków dowodowych, niedostrzeżenie ważnych rozbieżności, uchylenie się od oceny wewnętrznych czy wzajemnych sprzeczności.

Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 kwietnia 2021 r.

w sprawie o sygn. akt III KK 78/21, prezentowanie własnej - możliwej w realiach konkretnej sprawy - oceny dowodów, bez wykazania błędności tej, której dokonał sąd pierwszej instancji, nie upoważnia jeszcze sądu odwoławczego do zajęcia w tej materii stanowiska odmiennego. Sąd odwoławczy, zwłaszcza w sytuacji, gdy nie prowadzi samodzielnie postępowania dowodowego co do istoty sprawy, jest bowiem głównie sądem kontrolującym procedowanie przed sądem pierwszej instancji i stanowisko tego sądu może zakwestionować jedynie wówczas, gdy wykaze, że to postępowanie i jego wynik obrażają prawo. Sąd Okręgowy podziela również pogląd zawarty w wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 7 listopada 2019 r. w sprawie o sygn. akt II AKa 173/19. Wskazano w nim, że na uzasadnienie błędu ustaleń faktycznych lub naruszenie standardów swobodnej oceny bądź interpretacji dowodów nie wystarczy subiektywne przekonanie skarżącego o niesprawiedliwości orzeczenia, a konieczne jest wykazanie, że w zaskarżonym wyroku poczyniono ustalenie faktycznie nie mające oparcia w przeprowadzonych dowodach, albo że takiego ustalenia nie poczyniono mimo, że z przeprowadzonych dowodów określony fakt jednoznacznie wynikał, względnie wykazanie, iż tok rozumowania sądu I instancji był sprzeczny ze wskazaniami doświadczenia życiowego, prawidłami logiki, czy zasadami wiedzy.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy, Sąd Rejonowy nie dopuścił się żadnych uchybień w tym zakresie, a co za tym idzie dokonał

prawkłowych ustaleń faktycznych, słusznie uniewinniając oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu. Wprawdzie orzeczeniem Sądu Dyscyplinarnego (...) - (...) Izby Adwokackiej w C. z dnia 16 kwietnia 2019 r. w sprawie o sygn. akt SD 10/18 oskarżony został uznany za winnego przewinienia z art. 80 Prawa o adwokaturze w zw. z § 8, 9, 49 i 50 pkt 1 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu, za co wymierzono mu karę nagany, jednak zdaniem Sądu Okręgowego to rozstrzygnięcie nie świadczy automatycznie, że dopuścił się też czynu z art. 286 § 1 kk. Omawiany występki jest przestępstwem umyślnym, które może być popełnione jedynie z zamiarem bezpośrednim. Oznacza to, że już w chwili podjęcia się pośrednictwa w zorganizowaniu egzaminu na prawo jazdy na terenie Słowacji i pobrania środków finansowych na ten cel oskarżony musiałby działać w celu doprowadzenia pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, wprowadzając go w błąd co do zamiaru i możliwości wywiązania się z zawartej umowy.

Jak słusznie stwierdził Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 8 lutego 2023 r. w sprawie o sygn. akt II AKa 250/22, typ czynu z art. 286 § 1 kk ma charakter w całości umyślny. Warunkiem pociągnięcia do odpowiedzialności za wymieniony czyn jest umyślne wprowadzenie w błąd oraz umyślne doprowadzenie do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Brak któregokolwiek z tych elementów dekompletuje ustawowe znamiona omawianego typu czynu zabronionego. Warunkiem pociągnięcia oskarżonego do odpowiedzialności

za czyn z art. 286 § 1 KK jest ustalenie, że w chwili zawierania umowy działał z zamiarem bezpośrednim wprowadzenia w błąd oraz zamiarem bezpośrednim doprowadzenia pokrzywdzonego do niekorzystnego rozporządzenia mieniem. Jak z kolei trafnie dodał Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wyroku z dnia 20 stycznia 2022 r. w sprawie o sygn. akt II AKa 240/20, występki z art. 286 § 1 kk należy do przestępstw umyślnych, których popełnienie nie jest możliwe w zamiarze ewentualnym, tzn. wówczas, gdy sprawca jedynie godzi się na wyczerpanie jego znamion. Omawiane znamię strony podmiotowej zarzucanego oskarżonemu czynu - jak każde inne znamię czynu zabronionego - musi zostać sprawcy udowodnione.

Tymczasem, co bezsprzecznie wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, oskarżony skontaktował pokrzywdzonego z osobą zamieszkującą na Słowacji, to jest P. K., która trudniła się tym zawodowo i miała mu pomóc w formalnościach z tym związanych. Tym samym udział oskarżonego sprowadzał się jedynie do pośrednictwa, gdzie to inna osoba miała czuwać nad przebiegiem całej procedury. Co więcej, pokrzywdzony dwukrotnie pojechał na Słowację, rozmawiając z P. K., jeżdżąc z nim po tamtejszych urzędach i składając potrzebne dokumenty. W związku z tym doszło do wykonania czynności bezpośrednio zmierzających do realizacji umowy. Wprawdzie nie wyznaczono terminu egzaminu, a tym bardziej nie uzyskano prawa jazdy, jednak znikąd nie wynika, żeby odpowiedzialnym za to był oskarżony i żeby w związku z tym dopuścił się przestępstwa. Zwłaszcza, że nie mógł

zagwarantować korzystnych decyzji urzędów, w dodatku zagranicznych, a deklarowany termin egzaminu był jedynie terminem orientacyjnym i od niego niezależnym. To, że po powrocie pokrzywdzonego do Polski i w czasie oczekiwania na jego wyznaczenie kontakt z oskarżonym był utrudniony, a później nie było go wcale nie przesądza o wyczerpaniu znamion przestępstwa. Zwłaszcza, że oskarżony tłumaczył to utratą kontaktu z P. K., który miał być później pozbawiony wolności i swoimi problemami zdrowotnymi z kręgosłupem i depresją, której to wersji wydarzeń nie można podważyć. Raz, że nie jest nielogiczna. Dwa, że oskarżony złożył potwierdzającą w/w okoliczności dokumentację medyczną. Trzy, że ze zgromadzony materiał dowodowy nie dostarczył dowodów przeciwnych. Co więcej, ostatecznie pretensji do oskarżonego nie miał też pokrzywdzony, któremu zwrócono zainwestowane środki finansowe. Przy czym nie uczynił to oskarżony, ale zagraniczna spółka. Twierdzenia skarżącego, że w niniejszej sprawie podjęto szereg czynności jedynie pozorujących chęć wywiązania się z zawartej umowy, w rzeczywistości nie mając takiego zamiaru i możliwości, stanowią jedynie subiektywną ocenę zaistniałych okoliczności i gołosłowną polemikę z zaskarżonym wyrokiem.

Nie ulega wątpliwości, że postępowanie oskarżonego było niewłaściwie, albowiem jako adwokat nie powinien podejmować się zajęć zmierzających do obejścia prawa, czym niewątpliwie byłoby uzyskanie prawa jazdy na Słowacji po uprzedniej jego utracie w Polsce. To samo tyczy się kontaktu

z pokrzywdzonym, albowiem oskarżony niedostatecznie informował go o postępkach procedury, odpowiadając na kierowane do niego wiadomości w sposób opieszły i ogólnikowy, a później nie czyniąc tego w ogóle. Niemniej, Sąd Rejonowy słusznie uznał, że w zaistniałych realiach oskarżony powinien ponosić jedynie odpowiedzialność dyscyplinarną. Wbrew twierdzeniom skarżącego w podnoszonym orzeczeniu nawet nie zasugerowano, że mogło dojść do przestępstwa oszustwa. Wręcz przeciwnie, jego uważna lektura wskazuje jedynie na nienależytą realizację zawartej umowy. To z kolei potwierdza, że zaistniała sytuacja powinna być rozpatrywana na drodze cywilnej. Jedynie na marginesie wskazać należy, że ze zgromadzonego materiału dowodowego nie wynika, co dokładnie obejmowały przekazane przez pokrzywdzonego środki finansowe, w tym w szczególności czy było w nich również wynagrodzenie oskarżonego. Pokrzywdzony nie miał takiej wiedzy. Z kolei oskarżony zapewniał, że czynił to bezpłatnie, jedynie pomagając pokrzywdzonemu i pośrednicząc w przedsięwzięciu, które miał zrealizować ktoś inny. Dodatkowo podkreślić należy, że była to umowa starannego działania, a nie rezultatu. Nikt nie mógł zagwarantować i nie zagwarantował pokrzywdzonemu, że zostanie dopuszczony do egzaminu, a tym bardziej, że go zda.

Wniosek

Uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi

zasadny

częściowo zasadny

I Instancji do ponownego rozpoznania.	# niezasadny	
Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny lub niezasadny.		
Z uwagi na niezasadność zarzutów brak było również podstaw do uwzględnienia związanego z nimi wniosku. Jak już wyżej wskazano, zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy nie potwierdził winy oskarżonego, a co za tym idzie słusznie został on uniewinniony.		

OKOLICZNOŚCI UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU	PODLEGAJĄCE	
Wskazać wszystkie okoliczności, które sąd uwzględnił z urzędu, niezależnie od granic zaskarżenia i podniesionych zarzutów (art. 439 k.p.k., art. 440 k.p.k.).		
Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności.		
ROZSTRZYGNIECIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO		
5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji		
1.31	Przedmiot utrzymania w mocy	
Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie o sygn. akt III K 585/20.		
Zwięźle o powodach utrzymania w mocy.		
Wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej oceny zgromadzonego materiału dowodowego i poczynił trafne ustalenia faktyczne,		

zasadnie uniewinniając oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu. Oskarżony jedynie skontaktował pokrzywdzonego z osobą, która miała mu pomóc w przejściu całej procedury. Pokrzywdzony był na miejscu i dopełniał formalności, czekając na ciąg dalszy procedury. Wprawdzie nie doszło do wyznaczenia terminu egzaminu, a tym samym jego zdania, jednak brak podstaw do przyjęcia, że odpowiedzialny był za to oskarżony. Zwłaszcza, że nie mógł zagwarantować korzystnych dla pokrzywdzonego decyzji urzędów, a możliwy termin egzaminu był jedynie orientacyjny.	
5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji	
1.3.11.	Przedmiot i zakres zmiany
Zwięźle o powodach zmiany.	

5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji	
5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylenia	
	# art. 439 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia.	
	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia.	
	Konieczność umorzenia postępowania # art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem	

szczególnej podstawy prawnej umorzenia.		
4.	Konieczność warunkowego umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia i warunkowego umorzenia ze wskazaniem podstawy prawnej warunkowego umorzenia postępowania.		
5.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwiąże o powodach uchylenia.		
5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania		
5.4. Inne rozstrzygnięcia z wyroku		
Lp.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
Koszty Procesu		

Wskazać oskarżonego.	Wskazać punkt rozstrzygnięcia z wyroku.	Przytoczyć okoliczności.
B. H.	II	Z uwagi na nieuwzględnienie apelacji wniesionej przez prokuratora i biorąc pod uwagę ostateczny wynik procesu kosztami sądowymi w postępowaniu odwoławczym obciążono Skarb Państwa. Powyższe wynika wprost z art. 636 § 1 kpk.

PODPIS

1.3 Granice zaskarżenia			
Wpisać kolejny numer załącznika 1			
Podmiot wnoszący apelację	Prokurator		
Rozstrzygnięcie, brak rozstrzygnięcia albo ustalenie, którego dotyczy apelacja	Wyrok Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi - Południe w Warszawie z dnia 4 listopada 2022 r. w sprawie o sygn. akt III K 585/20.		
1.3.1 Kierunek i zakres zaskarżenia			
# na korzyść # na niekorzyść	# w całości		
# w części	#	co do winy	
#	co do kary		
#	co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia		
1.3.2 Podniesione zarzuty			
Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji.			

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. - obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. - obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. - błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. - rażąca niewspółmierności kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przepadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	
1.4. Wnioski		

#	Uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------